

Sezona 2017/2018

BEOGRADSKA FILHARMONIJA

Vazduh

Dirigent: **Gabrijel Felc** / Conductor: **Gabriel Feltz**

Solisti: **Radovan Vlatković i Nikola Ćirić**, horne / Soloists: **Radovan Vlatković and Nikola Ćirić**, horns

Petak, 22. decembar 2017. godine
Zadužbina Ilije M. Kolarca u 20 časova

www.bgf.rs

Program:

Wolfgang Amadeus Mozart

Koncert za hornu i orkestar K 447 u Es-duru

Wolfgang Amadeus Mozart

Concerto for horn and orchestra K 447 in E-flat major

Allegro

Romance (Larghetto)

Allegro

Trajanje: oko 16 min.

Antonio Rozeti

Koncert za dve horne i orkestar u Es-duru

Antonio Rosetti

Concerto for two horns and orchestra in E-flat major

Allegro maestoso

Romance

Rondeau

Trajanje: oko 18 min.

Anton Brukner

Simfonija br. 9 u de-molu

Anton Bruckner

Symphony No. 9 in D minor

Feierlich, misterioso

Scherzo. Bewegt, lebhaft. Trio. Schnell

Adagio. Langsam, feierlich

Trajanje: oko 65 min.

Koncertmajstor: Miroslav Pavlović

Concertmaster: Miroslav Pavlović

Koncert za hornu i orkestar K 447 je treći od ukupno četiri koncerta koje je **Wolfgang Amadeus Mozart** (1756–1791) komponovao za ovaj instrument. Nastajao je između 1784. i 1787. godine tokom kompozitorovih bečkih godina. Još kao osmogodišnjak, Mozart je sebi zadao zadatak da jednog dana horni podari obilje dobrih kompozicija. Tako, horna u njegovom opusu od ranih dela postepeno pronalazi svoj put, sve do 1782. godine kada nastaje prvi od četiri koncerta za hornu, posvećen Jozefu Lojtgebu, jednom od najtalentovanijih hornista tog doba i Mozartovom prijatelju iz detinjstva. Koncert, koji večeras slušamo, nastajao je između 1784. i 1787. godine. Koncert kroz tri kontrastna stava stavlja izvođačke izazove pred solistu, praćenog gudačkim orkestrom, klarinetima i fagotima. Posle uvodnog *Allegro* sledi lirska romansa dugog daha, u Mozartovskom vokalnom maniru, na koju se nastavlja poletni finale u formi ronda sa prepoznatljivim, *lovačkim* signalima. Solistička deonica sadrži brojne pasaže koji su predstavljali izazov za tadašnje horniste koji su svirali na prirodnoj horni, bez ventila. Danas je ovo ostvarenje jedno od najpopularnijih za hornu i deo standardnog koncertantnog repertoara.

Po imenu Italijan, po poreklu Nemač rođen u tadašnjoj Bohemiji, **Antonio Rozeti** (1750–1792), bio je ne samo Mozartov savremenik, već, prema mišljenju nekih stručnjaka, i kompozitor u čijim mnogobrojnim delima posvećenim horni je Mozart je video uzor za svoje koncerte za hornu. Kako se pretpostavlja, napisao je 17 koncerata za solo hornu i 6 koncerata za dve horne, uspostavljajući konvencije: središnji lagani stav je, po nepisanom pravilu, romansa, dok je finale, pun pokreta, često rondo. Jedan od koncerata za dve horne i orkestar u Es-duru, Rozeti je napisao i posvetio Francu Zvirzini i Jozefu Nagleu, čuvenom duu virtuozu. Ipak, danas mu se još pouzdano ne pripisuje autorstvo nad ovim delom, jer su prva izdanja notirala ime *g. Hajdna* kao kompozitora koncerta, tako dajući dodatnu nedoumicu da li je u pitanju Jozef ili Mihael. Ovo ostvarenje je neobično po tome da u prvom i poslednjem stavu nema kadence, dok je jedino u drugom stavu označeno mesto u partituri na kojem izvođači mogu sami improvizovati kadencu, što je bila praksa tog doba.

Na svojoj poslednjoj simfoniji – Simfoniji br. 9 u de-molu **Anton Brukner** (1824–1896) je započeo rad 1887. godine, radeći na njoj do smrti 1896, ostavivši nezavršen četvrti stav. Zbog toga su posle njegove smrti štampana brojna izdanja, 1903, 1934, 1951. i poslednje, 2000. godine sa pokušajima da se javnosti predstave „namere“ kompozitora. Večeras je na programu upravo poslednja verzija koja se fokusira na faksimile i ispravlja pojedine štamparske greške iz prethodnih izdanja dela prva tri stava.

Celog svog života duboko religiozan, Brukner je svoj poslednji opus posvetio *dragom gospodu Bogu*, smatrajući ga svojim *opus summum* i sintezom svojih celokupnih dostignuća. Rezultat je ostvarenje koje svojom tonalnom i harmonskom slobodom otvara put ka svemu onome što će doneti HH vek, prvo sa delima Malera i Šenberga, a zatim Ligetija i Vareza. Uvodni stav pisan je u sonatnoj formi, ali sa veoma posebnom strukturom na mikro planu sa nestandardno velikim brojem tematskih materijala. Po uzoru na koncepciju Betovenove *Devete simfonije*, on na mesto drugog tradicionalno laganog stava, postavlja skerco, te treći, sticajem okolnosti, i poslednji stav postaje *adažo, lagan i svečan* sa autocitatima iz ranijih ostvarenja. Zbog toga se danas treći stav svira poslednji, onako kako ga je Brukner napisao i o njemu razmišljao kao svom *oproštaju od života*, jer dovoljno snažno deluje i savršeno zaokružuje ne samo delo, već i Bruknerov život.

Marija Kostić*

Sledeći koncert u redovnoj sezoni Beogradske filharmonije u okviru ciklusa *Vazduh* je u petak, 19. januara 2019. godine, u Zadužbini Ilije M. Kolarca, sa početkom u 20 časova.

Kristijan Mandeal

Aleksandar Latković, violončelo

L. Bokerini: Koncert za violončelo i orkestar

D. Šostakovič: Simfonija br. 4

Poštovani pretplatnici, obavestavamo vas da će pred početak svakog koncerta Beogradske filharmonije, u 19:30 časova, u Muzičkoj galeriji Kolarca, muzikolog Maja Čolović-Vasić držati uvodno predavanje o delima koja su na programu te večeri.

Poštovani posetioci, molimo vas da isključite mobilne telefone i obavestavamo vas da je za vreme koncerata Beogradske filharmonije strogo zabranjeno fotografisanje i korišćenje uređaja za video ili audio snimanje. Želimo vam prijatno veče.

Dear visitors, please turn off your mobile phones; you are also kindly reminded that taking photographs and the use of video and audio recording devices is strictly forbidden during the concerts of the Belgrade Philharmonic. We wish you a nice evening.

*U sezoni 2017-18, Beogradska filharmonija pruža priliku odabranim mladim muzikolozima da pisanjem programskih komentara obogate svoju stručnu praksu.

Novoimenovani šef-dirigent Beogradske filharmonije **Gabrijel Felc** rođen je 1971. godine u Berlinu. Od 2013. godine radi kao generalni muzički direktor Dortmundske opere i šef-dirigent Dortmundske filharmonije. Nakon tri veoma uspešne godine, ugovor mu je obnovljen do 2023. godine. Posle Filharmonije Altenburg-Gere (2001–2005) i Štutgartske filharmonije (2004–2013), ovo je treći uzastoni put da obavlja funkciju šefa-dirigenta nekog nemačkog orkestra. Neobičnim programima i uočljivim poboljšanjem umetničkog kvaliteta, uspeo je značajno da poveća posećenost koncerata svih ovih orkestara. Godine 2007, Fondacija *Sergej Rahmanjinov* je dodelila Gabrijelu Felcu i Štutgartskoj filharmoniji nagradu *Prix Rachmaninow* za interpretaciju ciklusa koncerata sa muzikom Rahmanjinova. Pored toga, Felc je bio glavni gostujući dirigent u Bazelskom pozorištu (2008–2013), gde je bio zaslužan za nekoliko operских postavki, što je doprinelo tome da Bazelsko pozorište 2009. i 2010. godine bude proglašeno za *Opersku kuću godine*.

Od 1989. do 1994. godine, Gabrijel Felc je studirao na Muzičkoj akademiji *Hans Ajzler* u Berlinu, na odsecima za dirigovanje i klavir. Nakon studija, postao je asistent Gerdu Albrehtu u Hamburškoj državnoj operi (1994–1995). Svoje prve angažmane dobio je u operi u Libeku (1995–1997) i pozorištu u Bremenu (1997–2001).

Gabrijel Felc je dirigovao vodećim orkestrima u Nemačkoj i inostranstvu, kao što su Drezdenski državni orkestar Saksonije, Simfonijski orkestar Bavarske radiotelevizije, Bavarski državni orkestar, Nemački simfonijski orkestar iz Berlina, Orkestar Koncerthausa iz Berlina, Orkestar Frankfurtske opere i muzeja, Državna kapela iz Vajmara, Orkestar Nacionalnog teatra iz Manhajma, Bamberški simfoničari, Esenska filharmonija, simfonijski orkestri radiotelevizija iz Berlina, Kelna, Lajpciga, Hanovera i Sarbrikena, Nemački nacionalni omladinski orkestar, Simfonijski orkestar Bečkog radija, Danski nacionalni simfonijski orkestar, Bernski simfonijski orkestar, Bazelski simfonijski orkestar, Orkestar Flamanske opere u Antverpenu, Irski nacionalni simfonijski orkestar, Simfonijski orkestar iz Seula, Simfonijski orkestar iz Miluza, kao i Simfonijski orkestar iz Guangžua, Kineski nacionalni simfonijski orkestar i Pekinški simfonijski orkestar. U sezoni 2013/14, Gabrijel Felc je imao veoma uspešan prvi nastup u Komičnoj operi u Berlinu, sa produkcijom opere *Vojnici* Bernda Alojza Cimermana, a u istoj sezoni dirigovao je i *Holandjanina lutalicu* u Bavarskoj državnoj operi. Najvažniji angažman u sezoni 2014/15 bilo je izvođenje Osme simfonije Gustava Malera povodom proslave dvestote godišnjice Muzikferajna u Gracu.

Bogata diskografija Gabrijela Felca čini ga jednim od najistaknutijih dirigenata svoje generacije. Repertoar obuhvata velikane od Mocarta i Betovena preko Rahmanjinova, Elgara, Prokofjeva, Skrjabina i Riharda Štrausa do Nonoa i Ligetija. Felc je 2007. godine započeo snimanje svih Malerovih Simfonija (za producentsku kuću *Dreyer-Gaido*) sa Štutgartskom filharmonijom. Za sada su završeni snimci prvih sedam simfonija. Ovaj ciklus je izuzetno hvaljen od strane kritičara kao *najneobičniji i najkontroverzniji ciklus poslednjih godina*. Snimak dela *Intolleranza* Luidija Nonoa sa Bremenskom filharmonijom i horom Bremenske opere pod dirigentskom palicom Gabrijela Felca je u junu 2013. godine dobio nagradu *Diapason d'Or*. Blu rej disk sa delom *Belkis – kraljica od Sabe* Otorina Respigija je objavljen 2013. godine, a ovo ostvarenje predstavlja snimak prvog izvođenja tog dela nakon svetske premijere održane 1932. godine u milanskoj Skali. Televizijska produkcija dela *Aida na Rajni* donela je Felcu ogroman uspeh u celoj Evropi (uživo su je prenosile televizijske kuće Swiss TV, 3Sat, RAI, ZDF) i objavljena je na DVD-ju.

Među budućim projektima treba pomenuti koncerte i operске postavke u Berlinu, Cirihi, Tajpeju (Tajvan), Kelnu, Gracu, Sendaju (Japan) i San Antoniju (SAD).

Radovan Vlatković, jedan od najvažnijih instrumentalista svoje generacije, nastupao je kao solista širom sveta, popularišući hornu kao izvođač i predavač.

Rođen je u Zagrebu 1962. godine, a studirao je u klasi prof. Prerada Detičeka na Muzičkoj akademiji u Zagrebu i u klasi prof. Mihaela Helcela na Muzičkoj akademiji u Detmoldu. Vlatković je osvajao brojne prve nagrade na nacionalnim i međunarodnim takmičenjima, među kojima su Nagrada Ankona 1979. godine i prva nagrada na Takmičenju ARD u Minhenu 1983. godine, što je bilo prvi put posle četrnaest godina da ovu nagradu osvoji hornista. Zahvaljujući ovim uspesima dobio je brojne pozive za učešće na muzičkim festivalima širom Evrope, poput festivala u Salzburgu, Beču, Edinburgu, Dubrovniku i drugim, zatim na oba američka kontinenta, u Australiji, Izraelu, Koreji i pozive za redovne nastupe u Japanu.

U periodu od 1982. do 1990. godine bio je angažovan kao prvi hornista Simfonijskog orkestra Radio Berlina (danas Nemački simfonijski orkestar) kojim su dirigovali Rikardo Šaji i Vladimir Aškenazi. Od 1992. do 1998. godine je radio kao profesor horne na Muzičkoj akademiji u Štutgartu, a profesor horne na renomiranom *Mocarteumu* u Salzburgu postao je 1998. godine. Od 2000. godine je šef Odseka za hornu na Muzičkom koledžu *Kraljica Sofija* u Madridu.

Vlatković je nastupao kao solista sa mnogim poznatim simfonijskim i kamernim orkestrima, kao što su Bavarski simfonijski orkestar, Simfonijski orkestar radiotelevizije iz Štutgarta, Nemački simfonijski orkestar, Minhenski kamerni orkestar, Simfonijski orkestar Bi-Bi-Sija, Simfonijski orkestar Grada Birmingema, Engleski kamerni orkestar, Škotski kamerni orkestar, Akademija *St. Martin in the Fields*, Orkestar *Mocarteum*, *Kamerata akademika* iz Salzburga, Bečki kamerni orkestar, Orkestar Santa Ććilija iz Rima, Roterdamska filharmonija, orkestri iz Berna, Bazela, Ciriha, Liona, Strazbura, Simfonijski orkestar Japanske radiotelevizije, Metropolitan i Jomiuri orkestri iz Tokija, kao i simfonijski orkestri iz Adelejda i Melburna.

U periodu 2000–2003. godine Vlatković je bio umetnički direktor Septembarskog festivala kamerne muzike u Mariboru. Redovno nastupa sa Andrašom Šifom, Hajncom Holigerom, Elmarom Šmidom i Klausom Tunemanom. Kao veoma traženi kamerni muzičar, učestvovao je na festivalu Lokenhaus Gidona Kremera, Decembarskim večerima Svjatoslava Rihtera u Moskvi, na festivalu *Krojt* Olega Kagana i Natalije Gutman, festivalu *Marlboro* Rudolfa Serkina, festivalu *Mondze* Andraša Šifa, na festivalima u Vićenci, Itingenu, Kumou, Praša Kouvu i Festivalu Kazals u Pradu.

Vlatković je učestvovao u premijernim izvođenjima kompozicija Eliota Kartera, Sofije Gubajduline, Hajnca Holigera i nekoliko hrvatskih kompozitora koji su pisali koncerte specijalno za njega. U maju 2008. godine je premijerno odsvirao Koncert za hornu koji je za njega komponovao Kšištof Penderecki, zajedno sa Bremenskom filharmonijom i kompozitorom u ulozi dirigenta. Ovu kompoziciju je još nekoliko puta izvodio u Japanu, Tajvanu, kao i u Poljskoj povodom kompozitorovog sedamdeset i petog rođendana. Očekuju ga nastupi u Nemačkoj, Španiji, Italiji i Hrvatskoj, kao i u Berlinskoj filharmoniji sa bivšim matičnim orkestrom, pod upravom Vladimira Aškenazija. U sezoni 2008/09, Vlatković je nastavio svoj angažman kao rezidencijalni umetnik u orkestru Verdi u Milanu.

Radovan Vlatković je dobitnik Nagrade nemačkih kritičara za nekoliko svojih izdanja. Među njegovim brojnim snimcima nalaze se koncerti Mocarta i Štrausa sa Engleskim kamernim orkestrom i dirigentom Džefrijem Tejtom, kompozicije Sen-Sansa sa Orkestarskim ansamblom iz Pariza pod upravom Žan-Žaka Kantorova, Britnova Serenada za tenor, hornu i gudački orkestar sa Nilom Dženkinsom i Ansamblom Oriol u Berlinu, Koncerti za dve horne Leopolda Mocarta i Faša sa Hermanom Baumanom i Akademijom *St. Martin in the Fields*, pod upravom Ajone Braun. Brojne Vlatkovićeve snimke, uključujući i kamerne muzike, izdale su diskografske kuće *EMI*, *DECCA*, *Philips*, *Deutsche Grammophon*, *Teldec*, *Dabringhaus & Grimm* i *Denon*.

Vlatković je 2014. godine postao počasni član Kraljevske muzičke akademije, što je čast koju ima samo 300 muzičara iz celog sveta.

Radovan Vlatković svira hornu model 20 M, firme *Paksman* iz Londona.

Nikola Ćirić rođen je 1992. u Nišu (Srbija). Završio je osnovnu i srednju muzičku školu u svom rodnom gradu, a osnovne i master studije na Akademiji umetnosti u Novom Sadu u klasi profesora Nenada Vasića. Postdiplomske studije završio je na Univerzitetu *Mocarteum* u klasi prof. Radovana Vlatkovića.

Nastupao je kao solista sa Beogradskom filharmonijom, Vojvođanskim simfonijskim orkestrom, Niškim simfonijskim orkestrom. Sarađivao sa Festivalskim omladinskim orkestrom u Bajrojt (Nemačka), Univerzitetskim orkestrom *Mocarteum*, orkestrom festivala *Enkuentro* u Španiji i mnogim drugim orkestrima u Srbiji i inostranstvu.

Kao orkestarski muzičar nastupao je sa eminentnim umetnicima među kojima su Zubin Mehta, Kšištof Penderecki, Emanuel Paji, Štefan Dor, Stiven Iserlis, Martin Frost, Hajnrih Šif, dok je kao kamerni muzičar sarađivao sa vrsnim umetnicima kao što su Radovan Vlatković, Matijas Rac, Paskal Morages, Hansjerg Šelenberger.

Nikola je bio predavač na festivalu *Verbije* u Švajcarskoj, kao i na prvoj orkestarskoj akademiji Beogradske filharmonije. Dobitnik je nagrade Univerziteta u Novom Sadu za izuzetne rezultate u umetnosti 2015. kao i brojnih nagrada na republičkim i međunarodnim takmičenjima. Usavršavao se kod izuzetnih pedagoga kao što su Luka Benuči, Andre Kasale, Boštjan Lipovšek, Mihael Helcel.

Stalni je honorarni saradnik orkestra Opere Srpskog narodnog pozorišta u Novom Sadu. Nalazi se na poziciji solo horniste orkestra Beogradske filharmonije.